

Rond het buitengebied van de Nieuwe Warande

Wandelzoekpagina

Lengte

15 km

Start- en eindpunt

Voormalig Trappistinnen
Klooster
Trappistinnentuin 76
5057 DJ Berkel-Enschot

Openbaar vervoer

Buslijn 9 Arriva, Tilburg -
Udenhout. Bushalte
Eikenboschweg. Door de
Brevierstraat 400 meter naar
startpunt Voormalig
Trappistinnenklooster.

Parkeren

Parkeerplaats
Proosdijstraat, 5057 DL
Berkel-Enschot

Horeca

Hemels Eten & Drinken
Trappistinnentuin 76
5057 DJ Berkel-Enschot

Café Mout
Koningsoord 88
5057 DK Berkel-Enschot

Café Nicolaas Schalken
Pater Dondersstraat 15
5011 XG Tilburg

Onderweg zijn er bankjes en
picnick plekken

Routemaker

Charles Aerssens

Versiedatum

09-02-2026

Hart van Brabant

De wandeling verloopt tussen Tilburg-Noord en Berkel-Enschot, waar de laatste Heer van Tilburg, Gijsbert van Hogendorp (1668-1750) een bos heeft aangelegd als jachtterrein. Hij noemt dit bos Nieuwe Warande om zich te onderscheiden van Willem van Hessen-Kassel (1682-1760), die in 1712 de Oude Warande heeft aangelegd. De route gaat van Berkel-Enschot vanaf het voormalige Trappistinnen klooster door het buitengebied langs de Nieuwe Warande via de Hazennest naar Tilburg-Noord. Door het Quirijnstokpark, langs Centaurusvijver en Industriehaven Loven staan we aan het Wilhelminakanaal, waar de route via de groene long tussen woonwijk Heikant en woonwijk Quirijnstok voorbij Peerke Donders richting het Noorderbos verloopt. Langs de waterloopjes van Diepleij en Kasteelloop komen we in het cultuurlandschap Zwaluwenbunders. Via Ommetje Nieuwe Warande keren we terug naar Berkel-Enschot.

De route volgt de markeringen van Routenetwerk VisitBrabant via knooppunten: startpunt 63 - 52 41 5 - 63 72 - 70 - 64 - 69 - 68 eindpunt.

L.A.W.V. "VIA-VIA"

Routebeschrijving

1 De route start vanaf de Trappistinnentuin voor het monumentale voormalig Trappistinnen Klooster Koningsoord (1). We wandelen door de winkelstraat van Winkelcentrum Koningsoord naar de parkeerplaats aan de Proosdijstraat, waar we over het gravelpad naar het voormalige kerkhof (2) en de kerkhofkapel van de zusters Trappistinnen van het klooster Koningsoord lopen. Voor het hekwerk wandelen we naar links naar de Brevierstraat en slaan rechtsaf. Bij KNP63 op de kruising met De Kraan steken we over en volgen nu het wandel- en fietspad over het Rauwbrakenpad. De route gaat hier onder de viaducten van de Koningsoordlaan en de spoorlijn Tilburg -'s Hertogenbosch door naar het buitengebied de Rauwbraken (3). De route gaat over tot op de T-splitsing, waar we rechtsaf de Rauwbrakenweg-West inslaan langs de sloot aan noordkant van Industrierrein Loven. We negeren de Schepersvenweg aan de linkerzijde en wandelen rechtdoor voorbij aan villawijk Nieuwe Warande aan de rechterzijde. Bij de afslag naar Tuinpark De Hazennest gaat de Rauwbrakenweg-West over in De Hazennest-Oost tot op de kruising met het Riddershofpad bij KNP52. Linksaf in buurtschap De Hazennest (4) volgen we het Riddershofpad voor wandelaars en fietsers. Over de brug met de Burgemeester Bechtweg komen we aan de verkeersoversteekplaats aan de Vlashoflaan.

2 We steken de Vlashoflaan over en op de Sweelincklaan gaat de route voorbij het woonwagenkampje meteen linksaf langs de achterzijde van het flatgebouw aan de Sweelincklaan. We zijn nu in het Quirijnstokpark (5), waar we de route rechtdoor voorbij aan een tiental vissteigertjes volgen langs de langgerekte vijver. Bij het speelveld en de fitnessattributen steken we naar links het bruggetje over en wandelen met de klok mee rond de vijver tot op de driesprong.

Linksaf komen we aan de bebouwing op de Lennondreef. Op de kruising slaan we linksaf het Joplinpad in. Het bomenlaantje slingert door het bosgebiedje langs de sportvelden en de achterzijde van het Cobbenhagen College tot we op de Centaurusweg staan. We steken de Centaurusweg over en wandelen met de klok mee rond de Centaurusvijver (6), visvijver van Hengelsportvereniging De Ruischvoorn. Voorbij de insteekhaven naar industrierrein Loven vanaf het Wilhelminakanaal (7) links van ons komen we op de Centaurusweg. Voor ons bereiken we de ophaalbrug Heikantsebaan over het Wilhelminakanaal bij KNP41. Rechtdoor volgen we het wandel- en fietspad op de Lovense Kanaaldijk op de oever van het kanaal tot aan het viaduct van de Quirijnstoklaan.

3 Onder het viaduct door slaan we meteen rechtsaf en volgen we het voetpad langs het talud van de Quirijnstoklaan. Langs de Bachflat steken we door naar de Heikantlaan, die we oversteken en schuin naar rechts de groengeel gemarkeerde route volgen door het smal open gebied van de Quirinustuinen (8). Het voetpad slingert noordwaarts tussen de aangrenzende woongebieden van de oude woonwijk Heikant en de nieuwe woonwijk Quirijnstok door. We wandelen over bruggetjes en hellinkjes. Op de Van Anrooylaan aangekomen steken we over en vervolgen de route door het Quirijnpark over het voetpad langs het hekwerk van Basisschool Stelaertshoeve. Opnieuw gaat het voetpad noordwaarts via de groengele markeringen tot we op de Vlashoflaan uitkomen. Via het onverharde paadje steken we over en wandelen over dit onverharde paadje links aanhoudend langs het kleine stroompje tot we bij KNP5 op de klinkers van de Rugdijk uitkomen. De route gaat even naar rechts om dan bij de berm paal en de

hoogspanningsleiding linksaf het grasbaantje in te slaan. Voor het hekwerk gaat de wandelroute rechtsaf en slingert door het bosje tot we langs het weiland op het asfalt van de Moerzijstraat staan. Linksaf gaat bij KNP53 de Moerzijstraat over in de Moerstraat.

4 Aangekomen op de T-splitsing met de Petrus Dondersstraat ligt aan de linkerzijde het Petrus Donderspark (9). Op dit punt wandelen we rechts aanhoudend de Moerstraat helemaal uit tot op de T splitsing met de Kalverstraat. Rechtsaf gaat de route via de brug over de Burgemeester Bechtweg, de N261, tot de afslag onder aan het talud. Hier gaat de route rechtsaf het zandpad op en meteen weer rechtsaf het grasbaantje in langs het talud. Na 60 meter wandelen we linksaf tussen het prikkeldraad aan beide zijden van het grasbaantje en de bosschage door. We worden naar links afgeleid langs het waterloopje van de Diepleij. De route gaat rechtsaf en kronkelt in oostelijke richting langs de Burgemeester Bechtweg, de N261, tot we naar links en rechts afgeleid worden naar de Quirijnstokstraat. Linksaf en met de bocht mee komen we op de Rugdijk, waar we recht oversteken en de onverharde Zwaluwstraat inlopen. Na enkele tientallen meters gaan we rechtsaf over het bruggetje en staan we bij een klein natuurgebiedje met paddenpoel.

5 Onder aan het talud leidt de groengele markering van het wandelroutenetwerk ons linksaf over de Zwaluwstaat. Deze brede zandweg verloopt langs

een slootje (Kasteelloop) en we negeren het pad aan de linkerzijde tot we bij KNP72 komen. Bij KNP72 houden we naar rechts de richting aan naar KNP70 door het authentiek kleinschalig open cultuurlandschap Zwaluwenbunders (10), dat rechts als Hemeltjens op de topokaart vermeld staat. Met de bocht naar links en meteen naar rechts komen we voorbij het bosje met poel aan een klaphekje. Linksaf bereiken we bij de solitaire boom KNP70 en houden rechtsaf de richting naar KNP64 aan. We wandelen hier over het plaatselijk Ommetje Nieuwe Warande van de Brabantse Milieufederatie door het gebied van de Nieuwe Warande (11). Bij KNP64 slaan we op het asfalt van het Riddershofpad rechtsaf, waar we na de boomkwekerij bij KNP69 linksaf langs het hek richting de bebouwing van Berkel-Enschot wandelen. We steken de vlonder over van het stroompje de Hemeltjesloop. De route gaat schuin naar rechts voor door de Kruisbes in de villawijk Buitengoed Nieuwe Warande. Rechttuit steken we de Nieuwe Warande over en bereiken we KNP68 aan De Kraan. Naar rechts komen we na 400 meter aan de overweg van de spoorlijn Tilburg -'s Hertogenbosch. Na de spoorwegovergang steken we de Koningsvoordlaan over en slaan linksvoor de Paramentenstraat in. Even verderop gaat de route linksaf over het voetpad langs de huizen tot we aan de Proosdijstraat op de grote parkeerplaats van winkelcentrum Koningsoord staan. We zijn nu in het dorpshart van Berkel-Enschot dicht bij het monumentale voormalige Trappistinnenklooster Koningsoord, waar we de rondwandeling zijn gestart.

Omgevingsinformatie

1 - Voormalig Trappistinnenklooster Koningsoord

Rond 1930 ontstaat het plan van de Trappistenabdij Koningshoeven om een eerste Trappistinnenklooster in Nederland te stichten. In Berkel-Enschot wordt een geschikte locatie gevonden en op 21 november 1933 gaat de bouw van het klooster in sobere Neo-Gotische stijl naar plannen van architect J. van Dijk van start. Het klooster werd ingezegend op 30 mei 1937 en meteen bewoond door uit het Belgische Chimay afkomstige trappistinnen. Vanaf 1940 is het klooster een zelfstandige abdij en wordt zo de eerste en enige abdij van deze orde in Nederland. In 1955 verblijven er 99 zusters in Koningsoord, dit is het grootste aantal kloosterlingen in de geschiedenis van Koningsoord. Na 1995 wordt duidelijk dat abdij Koningsoord zal moeten verdwijnen in verband met ontwikkelingen en uitbreiding van de Gemeente Tilburg. In 2009 nemen de nog dertig in het klooster wonende zusters afscheid van Koningsoord Berkel-Enschot en vertrekken naar Arnhem,

naar hun nieuwe abdij Koningsoord. Het voormalig Trappistinnenklooster Koningsoord wordt volledig gerenoveerd, gemoderniseerd en uitgebouwd als ontmoetingsplek met een publieke functie, waar de geschiedenis samenkomt met het heden van deze moderne woonwijk.

2 - Kerkhofkapel en Kerkhof

Het Trappistinnenklooster Koningsoord had een eigen kerkhof in de grote omsloten tuin op enige afstand van de kloosterboerderij. Op het kerkhof stonden eenvoudige grafstenen aan weerszijden van het kerkhofpad. Bij het vertrek van de laatste zusters in 2009 waren er vijftig graven. Als de zusters in 2010 verhuizen naar Oosterbeek, worden de zusters herbegraven op de begraafplaats van hun nieuwe klooster. De kerkhofkapel is als rijksmonument behouden en staat op de bouwtekening van 1936 omschreven als lijkenhuisje. Het is een mooi voorbeeld van Neo-Gotische kerkhofkunst. Aan de voorzijde is een spitsboogvormige kapelopening met betonnen kruis en stenen Christusfiguur. In de kapel zijn verschillende mozaïekvoorstellingen afkomstig van het kerkhof en gemaakt door zuster Petronella Fischer (1910-2003). Achter de kapel staan vier hoge populieren en links en rechts voor de kapel twee winterbloeiende Japanse sierkersen, Zij staan symbool voor het nieuwe leven na de dood. Als herinnering aan het kloosterkerkhof is een klein gedeelte van het hekwerk herplaatst.

3 - De Rauwbraken

Dit buitengebied tussen Berkel-Enschot en gelegen noordoostelijk van Tilburg heeft in de jaren '60 van de vorige eeuw plaats moeten maken voor een industrieterrein. De Rauwbraken wordt een immense zandbak onder een dikke laag spuitvand dat via kilometerslange buizen aangevoerd wordt vanaf de Beekse Bergen. Hierop verrijst Industrieterrein Loven, compleet met een nieuwe industriehaven, die aansluit op het Wilhelminakanaal. Het was ooit een moerassig gebied met bosjes en weilanden, waar her en der boerderijen verspreid lagen en waar eind jaren '60 het allerlaatste café van de Rauwbraken, café De Kluijt, verdwenen is. Vanuit de in het gebied gelegen leemputten werd de leem met locomotief en kiepkarren via een smalspoor aangevoerd naar de twee kilometer verderop gelegen steenfabrieken van Stevens en Claesen, die hun productie begin jaren '60 moeten staken met de aanleg van Industrieterrein Loven.

4 - Buurtschap de Hazennest

Deze veldnaam wordt al in 1512 genoemd als 'den hasennest aen die Rubraken'. In 1635 staat er een huis aan het Hasenest en in 1664 is er sprake van 'De Heyde in den Hasennest'. Ook op de kaart van Diederik Zijnen uit 1760 wordt het Hasenest vermeld en op de oudste kadasterkaart van 1832 vinden we eveneens het Hazenest. De eerste officiële straatnaamvaststelling wordt gedaan door de gemeenteraad van Tilburg op 24 november 1900 als Hazennest.

5 - Quirijnstokpark

Het park is ontworpen in de jaren '60 als het belangrijkste park van het nieuwe stadsdeel Tilburg-Noord. Het dient als buffer tussen de woonwijken en het industrieterrein Loven. Het park wordt omsloten door de Sweelincklaan, de Vlashoflaan, bedrijventerrein Loven III, sportvelden en de bebouwing aan de Lennondreef. In het midden van het park ligt over de gehele lengte een vijver met bruggetje en een tiental vissteigertjes. Met de grond uit de vijver zijn in het oosten van het park lage heuveltjes opgeworpen, die geheel zijn bebost. In het noordoosten van het park bevindt zich een hertenweide. Bij groot onderhoud is het park uitgebreid met de strook grond aan de oostzijde van de Sweelincklaan. Dit betekende extra wandelpaden, waar twee hoge flatgebouwen aan Sweelincklaan de grens vormen. In het Quirijnstokpark staan vele inheemse bomen, onder andere veel beuken en enkele tientallen forse populieren, maar ook exotische boomsoorten.

6 - Centaurusvijver

De Centaurusvijver is een visvijver van Hengelsportvereniging De Ruischvoorn, gelegen aan het Wilhelminakanaal en de insteekhaven naar industrieterrein Loven. Op deze locatie ligt in de vorige eeuw de ringoven van steenfabrikant Claesen aan het Wilhelminakanaal, dat toen net gegraven is.

7 - Wilhelminakanaal Tilburg

De eerste plannen voor een kanaal dat Tilburg met de Maas verbindt, dateren uit 1794. Tilburg heeft in die tijd een belangrijke wolindustrie, maar is alleen bereikbaar over vaak slecht begaanbare zandwegen naar havens in andere plaatsen. De plaatselijke fabrikanten en grootgrondbezitters willen een scheepvaartverbinding om de lokale economie te stimuleren en ontginning van uitgebreide gebieden mogelijk te maken. Het zijn Koning Lodewijk Napoleon en daarna Koning Willem I, die opdracht geven een plan te ontwerpen voor een kanaal van Tilburg naar het bevaarbare deel van de Donge. In 1848 wordt begonnen met de aanleg, maar het werk wordt korte tijd later stilgelegd. Vanaf het midden van de 19de eeuw wordt de aanleg en exploitatie van kanalen veelal overgelaten aan particuliere ondernemingen. Maar als ir. J.E. Duijvené erin slaagt een concessie te verwerven, komen door technische en financiële problemen zijn plannen niet van de grond. Door voortdurend discussies over de vraag wie verantwoordelijkheid is voor de aanleg en het onderhoud, de provincie of het Rijk, duurt het tot 1905 voordat de Wet op het Wilhelminakanaal afgekondigd wordt. In 1910 begint de daadwerkelijke aanleg en wordt het gedeelte van de Amer en de Mark naar Tilburg aangelegd. Tilburg is dan in 1919 via het kanaal bereikbaar. De openstelling van het gehele Wilhelminakanaal met het traject van Tilburg naar de Zuid-Willemsvaart vindt plaats in 1923.

8 - Het Quirijnpark

Dit park is een smal open gebied, dat een netwerk van verbindingen en een levendige schakel vormt tussen de aangrenzende woongebieden van de oude woonwijk Heikant en de nieuwe woonwijk Quirijnstok. Het Quirijnpark rijgt beide wijken aaneen. Met een beperkt aantal ingrediënten is een grote diversiteit aan gebruiksmogelijkheden en beleving gecreëerd. Het padensysteem vormt het 'zenuwstelsel' van het park, en legt comfortabele verbindingen tussen de beide wijken. Het golvende terrein naar een ontwerp van Karres en Brands bevat een stelsel van verschillende lager gelegen wadi's, vijvers en infiltratiezones. Door de vrijkomende grond uit vijvers en wadi's zijn er hoogteverschillen tot vier meter gerealiseerd, waardoor een spannend recreatie- en speelpark is ontstaan.

9 - Peerke Donderspark

In het oude buurtschap de Heikant in Tilburg-Noord heeft op deze plek Peerke Donders (1809-1887) in 1809 het levenslicht gezien. De sinds 1982 door paus Johannes Paulus II zalig verklaarde Peerke Donders (1809-1887) is bekend geworden door zijn werk in de melaatsenkolonie 'Batavia' in Suriname. Aan deze eenzame, verstoten en vergeten mensen heeft hij zich 27 jaar toegewijd. Dagelijks trekt hij rond om er de zieken te bezoeken, hen te verzorgen, te bemoedigen, stervenden op hun dood voor te bereiden en ze te begraven. Hier in het Peerke Donderspark staat een replica van zijn geboortehuisje, een kapel in Surinaamse bouwstijl (1920), een reusachtige kruisweg (1933) en sinds 2009 het Peerke Donders Paviljoen, een museum dat zijn persoon, zijn leven en werk van naastenliefde op een eigentijdse wijze onder de aandacht van het publiek brengt. Het museum wordt beheerd door de Stichting Peerke Donders Paviljoen. Tilburg heeft 'zijn' Peerke Donders niet vergeten en zo is het Peerke Donderspark geworden tot een pelgrimsoord, waar menig Tilburger regelmatig heen gaat

10 - Zwaluwenbunders

Op oude topografische kaarten is dit authentiek kleinschalig cultuurlandschap nog een aaneengesloten bos- en heidegebied, grenzend aan de Nieuwe Warande. In de loop der tijd is op de Zwaluwenbunders steeds meer bos in heide als gevolg van het potstalsysteem en de beweiding met schapen verdwenen. In 1920 kopen de boeren van Balkom, van Roessel en Bertens samen 27,5 hectare heide in de Zwaluwenbunders. De door hen gekochte percelen worden geleidelijk ontgonnen met behulp van goedkope Tilburgse dagloners uit het werkverschaffingsproject. Eerst worden de percelen houtvrij gemaakt en daarna met een zware ploeg, getrokken door ossen en paarden omgezet. Het terrein wordt geëgaliseerd, en vennetjes worden opgevuld. Zo ontstaat landbouwgrond met behoud van een enkele kleine bosgebiedjes.

11 - De Nieuwe Warande

Dit was ooit een vierkant bosperceel, doorsneden door kaarsrechte drijfbanen, dat in 1757 door de laatste Heer van Tilburg, Gijsbertus van Hogendorp van Hofwegen (1668-1750) is aangelegd als privaat jachtterrein. Hij noemt dit gebied Nieuwe Warande om zich te onderscheiden van zijn voorganger Willem van Hessen-Kassel (1682-1760), die in 1712 aan de westkant van Tilburg de Oude Warande heeft laten aanleggen. Deze kleinschalige landschapselementen midden in Landschapspark Pauwels zijn bepalend voor de ecologische verbindingszone.

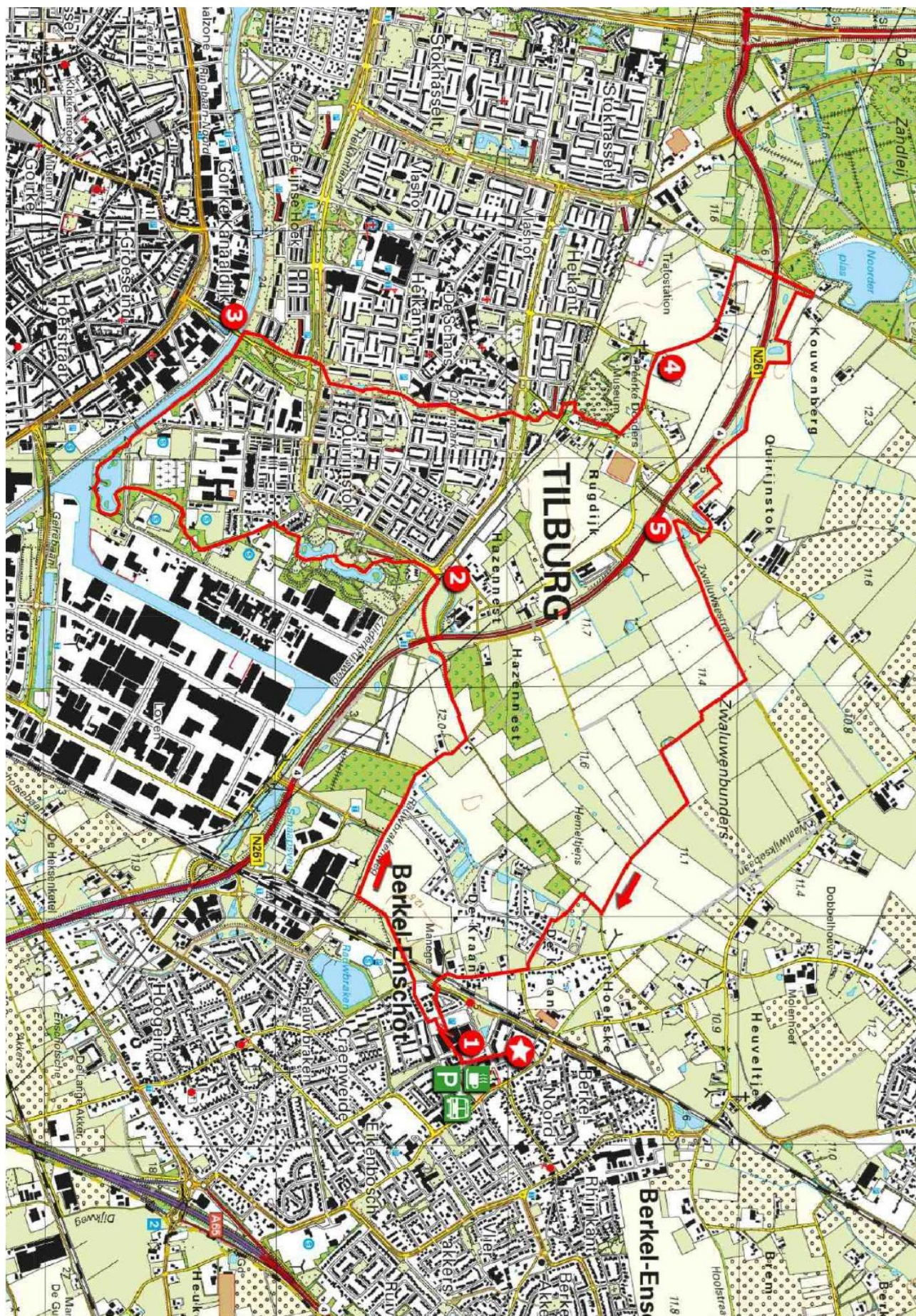

Rond het buitengebied van de Nieuwe Warande, 15 km

WandelZoekpagina

Aangemaakt voor: Charles Aerssens

Copyright Topografische Dienst Kadaster, Emmen